

Næstved Kommune
Center for Plan og Miljø
Rådmandshaven 20
4700 Næstved
Att: Bente Kryger Nielsen

Den 3. april 2023

Høringsvar til miljøgodkendelse til svineproduktion på Valmosevej 9, 4160

Greenpeace er blevet opmærksom på denne sag om miljøgodkendelse til en svineproduktion på Valmosevej 9, 4190. Organisationen er ikke inkluderet i den fysiske konsekvenszone for byggeriet, men grundet sagens principielle karakter indgiver vi dette høringssvar.

Sagen er tidligere blevet omtalt som den såkaldte "matrikelfinte"- og fungerer således:

- I 2018 gives der tilladelse til at bygge en 6776m² stor stald på Valmosevej 9. Inden stalden tages i brug i 2020 bliver den udmatrikuleret og solgt til Tybjerggård – som i øvrigt også har bygget stalden. Nu hedder adressen Valmosevej 9A.
- En måned efter ansøger Tybjerggård så om miljøgodkendelse til en ny stald, blot på den gamle matrikel altså Valmosevej 9. Tybjerggård ejer ikke denne grund, men lejer den.
- 3. januar 2023 køber Tybjerggård grunden og er nu ejer af både Valmosevej 9 og Valmosevej 9A.

På den måde kan Tybjerggård bygge og drifte to store svinestalde med et samlet produktionsareal på 11.486m² kun 30 meter fra hinanden. Det svarer til lige over halvanden fodboldbane.

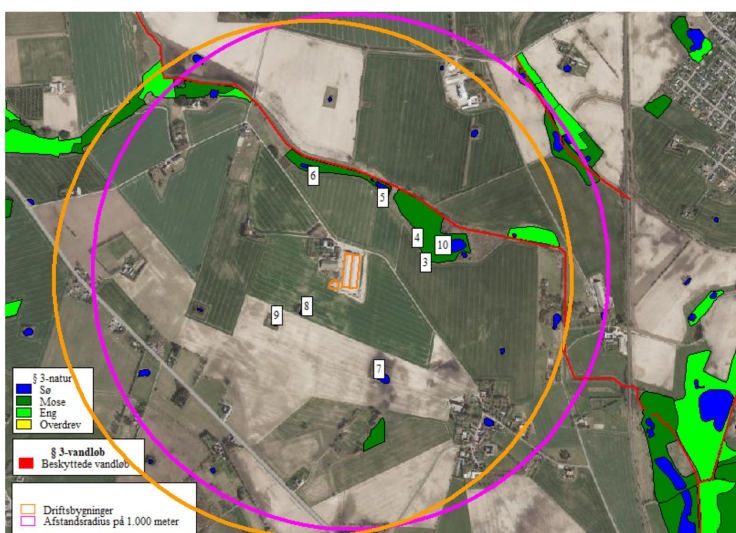
Den gamle stald på Valmosevej 9A med rød matrikelmarkering, samt angivelse af det nye ønskede anlæg på Valmosevej 9 markeret med orange.

Forureningen skal ikke lægges sammen

Det smarte ved denne løsning er, at de to stalde på hver sin matrikel ikke skal regnes sammen, hverken når det kommer til lugt eller miljøpåvirkning. Loven kræver nemlig ikke, at konsekvenszonerne fra de enkelte landbrug lægges oven i hinanden. Heller ikke selvom ejeren og CVR-nummeret er ens.

Konsekvenszonen for Valmosevej 9A er 1.413 meter i diameter
Konsekvenszonen for Valmosevej 9 er 1.132 meter i diameter

Som det fremgår af nedenstående billede er det tydeligt, at de to stalde har en konsekvenszone, der er tæt på identisk, og dermed påvirker både den samme natur og de samme naboer. Men påvirkningen skal altså ikke beregnes sammen.

Konsekvenszonerne for Valmosevej 9A (lyserød) og Valmosevej 9 (orange).

Udover de to store bedrifter på Valmosevej 9 og 9A, så ligger der i en radius af 1,5 km yderligere 4 husdyrbedrifter, som heller ikke skal medtages i den samlede forurening og påvirkning af miljøet.

Vi beder kommunen oplyse ammoniakemissionen fra disse bedrifter, da kun én har en miljøgodkendelse, og dermed en kendt konkret ammoniakemission:

Navn	Adresse	Afstand	CHR	Miljøgodkendelse/KgN/år
Egehøjgaard	Blegebjergvej 7	800m	17.496 smågrise + slagtesvin	Ingen konkret ammoniakemissionsberegning
Troldhøjgård	Nåbyvej 5	1500m	5116 smågrise	Ingen konkret ammoniakemissionsberegning
	Nåbyvej 14	1500	275 svin	1.883 KgN/år
	Blegebjergvej 1	1000m	17.496 smågrise + slagtesvin	Ingen konkret ammoniakemissionsberegning. Samme CHR som Egehøjgaard

Naturen taber

Natura 2000 – kategori 1 natur

I området omkring bedrifterne på Valmosevej findes værdifuld natur, bl.a. Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. På bedrifternes østlige side findes Susåen og på den vestlige side findes Slagmosen. Miljøstyrelsen skriver om disse internationalt beskyttede områder:

”Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pigmerling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmose, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose.(.....) Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng”.¹

Samtlige naturtyper inden for dette Natura 2000-område er habitatnaturtyper, der kan påvirkes negativt af mertildeling af kvælstof.²

Naturregistreringer fra det område af Slagmosen, som ligger tættest på husdyrbedriften konstaterer fund af bl.a.:

Mygblomst (Habitatdirektivet Bilag IV-art, fredet, rødlistet)

Stor vandsalamander (Habitatdirektivet Bilag IV-art, fredet)

Springfrø (Habitatdirektivet Bilag IV-art, fredet)

Spidssnudet frø (Habitatdirektivet Bilag IV-art, fredet)

Rørhøg (fuglebeskyttelsesdirektivet Bilag 1, fredet)

Samt mange mindre kendte kvælstoffølsomme plantearter.

¹ <https://mst.dk/media/120330/163resume.pdf>

² Vejledning om kvælstoffølsomme naturtyper i Natura 2000-områder og udnyttelse af øgede gødningsnormer, s. 4

Natura 2000-området øst for bedriften bliver forurennet med 0,2 KgN/ha/år fra den nye bedrift og overholder dermed afskæringskriteriet.

Heri er der regnet kumulation med fra én anden stald, som kommunen bedes oplyse adressen på.

Men kumulation er ikke det samme som, at de to bedrifter fuldt ud lægges sammen ift. kvælstofudledning. Matrikelfinten kommer altså ansøger til gode i beregningen af depositionen til Natura 2000-området.

Dette gør Greenpeace indsigelse imod, da vi mener lovgivningen på denne måde favoriserer erhvervet frem for at beskytte naturen, som vi bl.a. er forpligtet til i kraft af EU's habitatdirektiv.

§3 og kategori 3 natur

I området omkring Valmosevej 9 og 9A findes også mange mindre naturlokaliteter som enten er §3 eller kategori 3 beskyttet.

Næstved Kommune har oplistet og beregnet ammoniakdeposition til en del af disse lokaliteter, men vi vil påpege, at der mangler beregninger for særligt to vandhuller nordvest for bedriften, et vandhul stik øst for bedriften samt en mose syd for bedriften.

I naturregistreringerne for en del af disse vandhuller er der gjort fund af: Springfrø, grøn frø, butsnudet frø, stor vandsalamander, spidssnudet frø og vandnymfer. Alle beskyttede arter, der er følsomme overfor ammoniak. I naturpunkt 6 er der tilmed registreret en mistanke om direkte udledning af gylle til vandhullet.

Kommunen har en forpligtelse til at lave konkrete besigtigelser af naturlokaliteterne, og særligt når kommunen ved, at der findes habitatbeskyttede bilag IV-arter i områderne.

Greenpeace vil opfordre kommunen til at lave konkrete besigtigelser af ALLE naturlokaliteter i konsekvenszonen for ammoniakforurening, samt skride til handling, hvis der er mistanke om direkte udledning af gylle.

Beregning af ammoniakforurening

I kraft af matrikelfinten skal de to bedrifter på Valmosevej 9 og 9A ikke stå til ansvar for en samlet ammoniakpåvirkning af den omgivende natur. Den gamle stald producerer 123.000 smågrise årligt og den nye vil komme til at producere 20.000 slagtesvin årligt. Så mange dyr har helt naturligt en kraftig udledning af ammoniak til omgivelserne.

Den gamle stalds totale udledning er: 3.964 KgN/år Den nye stalds totale udledning er: 6.269 KgN/år Lægges disse sammen får man 10.233 KgN/år . Altså over 10 tons ammoniak om året
--

Hvordan ville afsætningen på Natura 2000-området se ud, hvis der skulle regnes med 10.233 KgN/år samlet?

Selvom kommunen ikke er forpligtet til at gøre dette, vil vi stærkt opfordre Næstved Kommune til at lave denne beregning og oplyse om resultatet.

Det samme gælder for §3/kategori 3 naturen. De to staldes udledning beregnes hver for sig jf. matrikelfinten, og så er der kun fem ud af ni naturlokaliteter, som overskrider grænsen på 1KgN/ha/år. Denne grænse er i øvrigt op til kommunen at vurdere, om den skal fastholdes, eller om der angiveligt ikke er en væsentlig negativ påvirkning af naturen grundet tilførslen af ammoniak. I dette tilfælde vurderer Næstved Kommune, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af de angivne lokaliteter:

”Det er således Næstved kommunes vurdering, at godkendelsen af husdyrbruget på Valmosevej 9 ikke vil betyde en væsentlig negativ påvirkning af levesteder for bilag IV-padder. Og kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven er tilstrækkeligt til at beskytte yngle- og rasteområder mod væsentlig negativ påvirkning med ammoniak fra anlægget.”

Tager man derimod begge bedrífers udledning til samme naturlokaliteter og lægger sammen, så ser det således ud:

Kategori	Naturpunkt	Valmosevej 9A KgN/ha/år	Valmosevej 9 KgN/ha/år	I alt KgN/ha/år
3	10	0,8	0,7	1,5
3	9	0,4	1,4	1,8
3	8	0,9	2,4	3,3
3	7	0,3	0,4	0,7
3	6	0,5	0,8	1,3
3	5	1,1	1,1	2,2
3	4	2,3	1,7	4,0
3	3	1,9	1,5	3,4
2	2	0,1	0,1	0,2
1	1	0,1	0,2	0,3

Så er der syv ud af ni områder, som overskrider 1 KgN/ha/år. Særligt går det hårdt ud over punkt 3, 4 og 8 (moser og vandhuller). Igen opfordrer vi Næstved Kommune til at lave disse beregninger samlet fra begge bedrífers til naturlokaliteter for at vise, hvordan den nuværende lovgivning tillader at skade naturen.

En tilladelse til yderligere ammoniakforurening af ovenstående områder vil forårsage en kraftig løbende forringelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, hvilket er i direkte strid med habitatdirektivets artikel 6, stk. 2.

Naboerne taber

Blandt taberne har vi også naboerne. Uanset, at kommunen selv skriver, at *"Blandt andet vil naboerne opleve lugten samlet og derfor kraftigere"* og *"Derfor vurderer Næstved Kommune, at lugtmissionen fra de to husdyrbrug i et stort omfang vil påvirke de samme naboer"*, - så skal lugtudledningen fra de to stalde heller ikke lægges sammen.

I forvejen måtte Tybjerggård ansøge om en dispensation for lugtgenekrav ved opførelsen af den første stald. I indeværende miljøgodkendelse bruges så en konkret OML-beregning, som gør, at alle lugtgenekriterier er opfyldt. Den ene enkeltstående bolig på Valmosevej 11 skal så tåle 15 OU (lugtenheder), som er det absolut maksimale, man må udsættes for. Og den samlede bebyggelse i Rislev ligger nu på 6 OU, hvor lovgrænsen er 7 OU. Alt sammen indenfor rammerne af loven.

Hvordan så denne beregning ud, hvis begge stalde skulle beregnes samlet?

Hermed en opfordring til kommunen om at lave en teoretisk samlet lugtgeneberegning til særligt Valmosevej 1, 4 og 11.

Uanset hvilken type beregningsmodel man bruger, så vil naboerne omkring bedrifterne opleve en kraftig lugtgenestigning, fordi produktionsarealet øges til sammenlagt 11.486m².

Hul i loven

I 2022 stiller Zenia Stampe (RV) spørgsmål til daværende miljøminister Lea Wermelin om netop matrikelfinten:

" Vil ministeren bekræfte, at der er konkrete eksempler på, at husdyrproducenter har udmatrikuleret og skilt to anlæg ad umiddelbart før en udvidelse for dermed at kunne opnå en mere lempelig miljøgodkendelse, og vil ministeren oplyse, om det er et hul i lovgivningen, som regeringen vil gribe ind over for?"

I svaret skriver miljøministeren:

"Jeg er opmærksom på, at en udmatrikulering forud for en ansøgning om udvidelse af et husdyrbrug kan medføre en lempeligere miljøvurdering, og jeg har bedt mit ministerium om at undersøge dette nærmere med henblik på at sørge for, at husdyrreguleringen virker efter hensigten."

Man er altså fuldt ud bekendt med dette hul i lovgivningen, og hun beder ministeriet undersøge det nærmere. Efterfølgende er der intet sket, hvilket vil sige at denne finte til forringelse af sårbar beskyttet natur samt menneskers livskvalitet fortsat kan bruges af landbrugserhvervet.

Vi opfordrer Næstved Kommune til at kontakte Miljøministeriet med henblik på at få ændret lovgivningen så hurtigt som muligt. Derudover opfordrer vi kommunen til at gøre alt, hvad der kan gøres for at forhindre en yderligere forringelse og forurening af natur og miljø, bl.a. ved hjælp af f.eks. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §34:

*“Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelsen om godkendelse og tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan **indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig***

1) landskabelige værdier,

2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning”
(Vores fremhævning)

Samt i kraft af at lave modelberegninger, hvor de to bedrifters udledninger lægges sammen for netop at synliggøre hullet i lovgivningen.

Vi vil pointere, at lugt og ammoniak er ligeglade med regler og beregninger på et papir – naboer vil opleve kraftigere lugtgener, og sårbar natur vil opleve forringelser grundet denne miljøgodkendelse.

Derfor må vi stærkt opfordre Næstved Kommune til at give afslag på miljøgodkendelsen.

Med venlig hilsen

Helene Meden Hansen
Landbrugspolitisk Rådgiver
hhansen@greenpeace.org
Mobil: 20 89 67 70

og

Kristine Modvig Clement
Kampagneleder for landbrug, skov og natur
kclement@greenpeace.org
Mobil: 52 19 12 91